

EUROOPA
KONTROLLIKODA

ET

Kõne

Luxembourg, 8. detsember 2015

Euroopa Kontrollikoja presidendi Vítor Caldeira kõne

2014. aasta aastaaruannete esitlemine

Euroopa Liidu Nõukogu (majandus- ja rahandusküsimused)

Brüssel, 8. detsember 2015

Kehtib esitatud tekst.

Erinevuste korral tuleb lähtuda suulisest tekstist.

ECA Press

Mark Rogerson – pressiesindaja T: (+352) 4398 47063

Damijan Fišer – pressiametnik T: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

M: (+352) 621 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

President

ministrid

mul on au esitleda nõukogule kontrollikoja aastaaruandeid.

Nagu te arvatavasti teate, kutsume me sel aastal üles rakendama ELi rahaliste vahendite kasutamisel ja investeerimisel täiesti uut lähenemisviisi.

Teeme seda peamiselt kolmel põhjusel:

- esiteks on EL ja liikmesriigid tunnistanud **uute suurte ülesannete** rahastamise vajadust;
- teiseks tuleb käsitleda tõsiseid pikaajalisi probleeme ELi finantsjuhtimises; ning
- kolmandaks annab mitmeaastase finantsraamistiku vahehindamine võimaluse rahastamise prioriteete ja mõningaid rahastamiskavasid muuta.

Kui ma selle sõnumiga eelmisel kuul parlamendi ees esinesin, oli julgustav kuulda komisjoni asepresident Georgieva ja Euroopa Parlamendi liikmete positiivset reaktsiooni.

Ministrid

praegu on ELi ja liikmesriikide jaoks selgelt väga keeruline aeg. Euroopal tuleb mitmel rindel seista silmitsi **tõsiste katsumustega**:

- pagulas- ja julgeolekukriis;
- energiavajaduste ja kliimaeesmärkide täitmine; ning
- piisava majanduskasvu ja töökohtade loomine.

Nende ülesannete täitmiseks vajatakse avaliku sektori vahendeid ja on ülimalt oluline, et need vahendid investeeritaks hästi.

ELi eelarve on ELi tasandil oluline vahendite allikas. Meie aruanne näitab, et ELi eelarvevahendeid oleks võimalik paremini ja kiiremini investeerida, et lahendada Euroopa ees seisvad probleemid.

Kuid enne seda tuleb käsitleda pikaajalisi finantsjuhtimise probleeme, millele me oma aruandes tähelepanu juhime.

Esiteks on **rahaliste vahendite kasutamise ajakavast oluliselt maha jäädud**.

ELi eelarve on seotud liiga paljude kulukohustustega ja olukord püsib tõenäoliselt sellisena ka lähimas tulevikus.

Osal liikmesriikidest on raskusi neile eraldatud ELi vahendite ärakasutamisega.

Rahastamisvahendite raames on endiselt palju vahendeid kasutamata jäänud.

Rahaliste vahendite kasutamise ajakavast olulise mahajäämise vähendamine võimaldaks vabastada vahendeid ja kasutada neid seal, kus neid kõige rohkem vajatakse.

Oleme arvamusel, et vahehindamises peaks põhilise teemana käsitlema ELi eelarve paindlikkust.

Teiseks, liiga palju raha kulutatakse endiselt ELi finantseeskirju eirates.

Maksetega seotud vigade määr on püsivalt kõrge. 2014. aasta maksete üldine hinnanguline veamäär on 4,4 % ja see on viimase kolme aasta jooksul olnud stabiilne.

On näha, et komisjon ja liikmesriigid on viimastel aastatel teinud edusamme vigade ärahoidmisel ja parandamisel.

Meie aruanne näitab aga taas, et kui oleks kasutatud kogu saadaval olevat teavet, oleks liikmesriikide ametiasutused võinud parandada veelgi rohkem vigu.

Neis kõige enam vigadest mõjutatud kuluvaldkondades, kus eelarve täitmine toimub koostöös liikmesriikidega, oleks saanud veamäära poole võrra vähendada.

Samas on ELi kuluprogrammid ja rahastamiskavad oma iseloomult riski sisaldavad, kuna maksete korrektne arvutamine sõltub enamasti lõplike toetusesaajate esitatud teabest.

Meie analüüs näitab, et eelkõige maksetingimuste ja menetluste lihtsustamise abil saaks välja töötada rahastamiskavad, mis on vähem veaaltid.

See näitab ka seda, et hinnanguline veamäär on seotud rohkem rahastamiskava liigiga kui sellega, kas eelarvet täidetakse koostöös liikmesriikidega või mitte.

Sellest tulenevalt soovitame komisjonil vahehindamise käigus tehtavas analüüsis keskenduda teatud kavade ülesehitusele, et välja selgitada aspektid, mida oleks võimalik veakindlaks muuta.

Vähem vigu ja paremad korrektsioonid aitaksid rahastamise kvaliteeti parandada ja vabastaksid vahendeid, et neid mujal kasutada.

See toob mind kolmanda parandamist vajava valdkonna – **ELi eelarve tulemuslikkuse** – juurde.

Leidsime, et mitmeaastane finantsraamistik võiks olla Euroopa 2020 strateegiaga paremini seotud, ja seda nii ajakava kui prioriteetide poolest.

Samuti rõhutame asjaolu, et ELi kõrgetasemelised ja poliitilised eesmärgid ei kajastu selgetes madalama tasandi tegevuseesmärkides.

See on eeldus, mille abil tagada mõjus tulemusjuhtimine ja aruandlus.

Lõpetuseks oleks ELi finantsjuhtimisele samuti suureks kasuks **suurem läbipaistvus**. See on kodanike usalduse tagamiseks keskse tähtsusega.

Oma aruandes soovitame komisjonil võtta meetmeid läbipaistvuse parandamiseks seoses:

- ELi pikaajaliste rahavoovajadustega,
- maksetega seotud vigade ja tehtud korrektsioonidega ning
- ELi eelarve kasutamise tulemustega.

Sama oluline on aga tagada läbipaistvus nendes ELi poliitikavaldkondades, mida ei rahastata otse ELi eelarvest.

ELi poliitika rahastamise uued viisid ei tohiks viia finantsriske avaliku kontrolli ja auditi ulatusest välja.

Konkreetsete kriisidega seoses on välja töötatud uus rahastamiskord. Iga juhtumi puhul oleme rõhutanud vajadust tagada mõjus avaliku sektori aruandekohustus ja auditeerimiskord algusest peale.

Mul on heameel tõdeda, et meie nõu on kuulda võetud. Eelkõige ühtse kriisilahendusmehhanismiga antakse kontrollikojale selged auditeerimisvolitused.

Sellele vaatamata on oht, et kui rahastamiskord kokkuvõttes liiga killustatuks muutub, võib see aruandekohustust negatiivselt mõjutada.

Ministrid

Vahehindamine annab võimaluse töötada ELi finantsjuhtimise jaoks välja **täiesti uus lähenemisviis**, kasutada vahendeid paremini uute ülesannete täitmiseks ja lahendada pikaajalised probleemid, millele ma tähelepanu juhtisin.

Oleme arvamusel, et kui EL soovib oma raha paremini ja kiiremini investeerida, tuleb teha järgmist:

- otsustajad peavad tagama investeeringute parema kooskõla liidu muutuvate eesmärkidega;
- seadusandjad peavad lihtsustama vahendeid, et nendega oleks võimalik saada paremaid tulemusi võimalikult väikse riskiga maksumaksjatele; ning
- finantsjuhid peavad tagama olemasolevate ressursside mõjusama kasutuse.

Kontrollikoda on valmis vahehindamise raames institutsioonilises dialoogis osalema.

Kavatseme oma auditeerimiskogemuse põhjal oma panuse üles ehitada nn kolmele sambale, millega tagada kodanikele Euroopa lisaväärtus:

- esiteks, eesmärkide seadmine;
- teiseks, toetusmehhanismid; ning
- kolmandaks, auditeerimis- ja aruandluskord.

President, ministrid

Kontrollikoda seisab sel keerulisel ajal nõukogu ja teiste Euroopa institutsioonide kõrval.

Meie liidu kaitsmine ja kodanike heaolu tagamine paneb meie ühised ressursid suure surve alla.

Oma panuse andmine selle tagamiseks, et mainitud ressursse kasutataks parimal viisil, on jätkuvalt Euroopa Kontrollikoja tähtsaim ülesanne.

Täna teid tähelepanu eest.